Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 62 WEDNESDAY, APRIL 1 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 1-го КВІТНЯ 1998 р. Ч. 62 РІК CV

Л. Кучма застосував вето до закону про приватизацію

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма застосував вето до закону України про перелік об'єктів державної власности, що не підлягають приватизації.

Президент звернув увагу, що в цьому документі конкретно не названо об'єкти, які заборонено приватизувати. Отже, підкреслив Л.Кучма, закон не може розглядатися як документ прямої дії. Голова держави запропонував депутатам повернутися до розгляду згаданого законопроєкту.

Л. Кучма на зустрічі з членами Української Аграрної Конфедерації повідомив, що підписав указ про підтримку сільсько-господарського виробника і вживає заходів для звільнення села від податків. "Треба дати ковток свіжого повітря селянинові, аби він міг вільно працювати на землі", — наголосив Президент.

Члени конфедерації висловили свою повну підтримку політики Президента і Уряду України щодо аграрних реформ.

Справу В. Боженара завершено

Київ (УНІАР). — У Верховній Раді України 26-го березня відбулася пресова конференція радника голови ВР України з міжнародних питань та питань національної безпеки Віктора Боженара.

Київський обласний суд 25-го березня визнав невинним В. Боженара, якого звинувачували у зловживанні владою та фінансових махінаціях за трьома статтями Кримінального кодексу.

Заарештували В. Боженара 6-го березня 1995 року. Він пояснив, що виніс із цього процесу три запитання: кому це було потрібно і кому це було вигідно? Скільки це коштувало? Що відбувалось насправді?

В. Боженар, інженер за освітою, ще з 1976 року займався вивченням стійкости економіки України і шляхів виходу її з кризи. У березні 1994 року з ініціятиви Боженара Верховна Рада затвердила державну програму стабілізації й розвитку виробничих сил в Україні. Цю програму підтримали: Леонід Кучма, який тоді був прем'єр-міністром України; тодішній Президент України Леонід Кравчук та тодішній голова Верховної Ради Іван Плющ.

На здійснення цієї програми у 1994 році було надано 800 млн. крб. кредиту під 120 відсотків річних, але виконанню цієї програми завадив арешт В. Боженара.

Коментуючи вирок суду В. Боженар зазначив: "Суд визнав мене невинним у квадраті, оскільки Боженар не тільки не порушив жодного закону, а й тому що звинувачення були несуттєвими, оскільки на момент висунення звинувачень Боженар не був урядовою особою". Крім того, суд встановив, що під час праці слідчої групи, яка "розкручувала" цю справу, "багато звинувачень зфальшовано, багато свідчень також зфальшовано і багато документів просто приховано від суду".

Щодо осіб, які займалися його справою, В. Боженар наголосив: "Я вважаю, що мною і моєю справою займалися спеціяльні служби інших держав руками громадян України, але, на жаль, зараз я не можу назвати жодної конкретної людини".

В. Боженар повідомив, що має намір продовжити працю над державною програмою розвитку виробничих сил. Він висловив певність, що для України немає іншого шляху, крім здійснення цієї програми. За його підрахунками, вигода від виконання програми — 120 млн. долярів на рік чистого прибутку. На час його арешту і розгляду справи програму зупинили і Україна втратила приблизно 2 блн. дол., вважає Боженар.

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ НЕ БУЛА ДОСТАТНЬО ДЕМОКРАТИЧНА

Київ (УНІАР). —„Виборча кампанія 1998 року відбулась не на належному демократичному рівні, в цьому винні не український, а українська держава, український уряд", — заявив міжнародний спостерігач від делегації Парляментарної асамблеї Ради Европи Террі Деевис під час пресконференції, присвяченій виборам.

За його словами, сам день голосування проходив майже без порушень і досить демократично. Проте перебіг передвиборчої кампанії викликав великі занепокоєння. Зокрема факти фізичного насильства над кандидатами, опозиційною пресою та телебаченням, а також становище державних засобів масової інформації, які дотримувались конкретних політичних сторін.

Окрім того, на думку Т. Дейвиса, є й інші фактори, що негативно вплинули на проведення виборів: це надто пізне утворення Центральної виборчої комісії і прийняття виборчого законодавства — сумісництво кандидатур у партійних списках і в мажоритарних округах, вибори посадників Києва і Севастополя, обирання депутатів в обласні і районні ради тощо. Все це, на думку Т. Дейвиса, дезорієнтувало виборців і не дало їм змоги повністю усвідомити ситуацію і зробити правильний вибір.

Від Ради Европи в Україні перебували шість спостерігачів: чотири в Києві, один в Криму і один в Одесі. Під час виборів вони зафіксували кілька порушень. У військових частинах офіцери давали інструкції, кого треба обирати, а на деяких дільницях знаходились агітаційні матеріяли.

Як відзначила Пілар Пульгар, представниця Еспанії, звіт про проведення виборів в Україні, що буде представлено в Парляментарну асамблею Ради Европи, істотно вплине на вирішення питань пов'язаних з Україною.

ЗСА не накидатимуть ультиматуму Ізраїлеві

Вашінгтон. — Застій у процесі замирення на Близькому Сході, останнім часом зосередився на вирішенні компромісу відтягнення ізраїльського війська з територій західного берега ріки Йордан. Палестинці вимагають від Ізраїля виконання підписаних в Гельсінкі обіцянок, Ізраїль готовий виконати тільки частину згаданих обіцянок, на які палестинці не погоджуються, а посередині цього знаходяться ЗСА, котрі намагаються зрушити цей застій та пропонують ще інший варіянт розв'язки цього найновішого конфлікту.

Щоб довести до відома обидвом сторонам пропозицію свого компромісу, ЗСА вислали туди свого окремого для цих справ посередника Денниса Росса, котрий впродовж кількох днів минулого тижня безнастанно курсував туди і назад між ізраїльським прем'єр-міністром Беньяміном Нетаньягу та провідником палестинців Яссіром Арафатом. У неділю, 29-го березня, Д. Росс сказав, що після докладних обговорень американських пропозицій з обидвома сторонами їх взято до розгляду та удосконалення. З уваги на це, він повертається до Вашінгтону, щоб позвітувати президентові Биллові Клінтонові про свою працю.

Це повідомлення Д. Росса дуже занепокоїло керівників американських жидівських угрупувань, на котрих підтримку розраховує Б. Нетаньягу і вони негайно звернулися до Державного департаменту щоб дізнатися про наміри ЗСА. Свій тиск вони злагіднили тільки тоді коли отримали запевнення від секретаря Державного департаменту, Меделин Олбрайт, що ЗСА не накидатимуть Ізраїлеві ультиматуму щодо видалення їхніх військ з територій західного берега ріки Йордан.

Відбувся другий з'їзд шахтарів

Київ (УНІАР). — На 2-му надзвичайному з'їзді шахтарів України виступив прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко. "Найближчим часом ви зможете відчути зміни на краще",— зазначив голова Уряду. Він повідомив, що в державному бюджеті України на 1998 рік передбачено для вугільної промисловости 1.6 блн. грн., а також плянується закупити у резерву 8.5 тонн вугілля.

За словами В. Пустовойтенка, урядова група вже закінчує працю над пропозиціями щодо поліпшення ситуації у вугільній промисловості. Передбачено низку заходів з підвищення її технічного рівня. Прем'єр-міністр зауважив, що треба з найменшими фінансовими затратами закрити безперспективні шахти.

Голова профспілки працівників вугільної промисловости Віктор Держак схарактеризував галузь як таку, що перебуває у глибокій депресії. Заборгованість із заробітків досягла 2.1 блн. грн. За словами В. Держака, сьогодні використовується лише 56.2 відсотка шахт. Галузь за рік втратила 228,000 робітників, 58,000 працівників є професійно хворими людьми. Економіка держави набуває все більшої залежности від імпортного вугілля. Голова профспілки вважає, що треба розвивати вугільну промисловість, поліпшувати якість вугілля, відкривати нові шахти.

Японський центр розмістився в УКМА

Київ (УНІАР). — Президент Університету "Києво-Могилянська Академія" В'ячеслав Брюховецький та генеральний секретар японського комітету технічної допомоги країнам СНД Суеджава Сьоджі підписали угоду про заснування та управління діяльністю Японського центру в Україні.

За угодою, Києво-Могилянська Академія надає центрові приміщення, а японська сторона обладнує його і здійснює в ньому навчальну діяльність. Зокрема, центр проводитиме семінари з економіки, сфери управління та курси з вивчення японської мови. Усі навчання будуть безплатні.

Амбасадор Японії в Україні Куросава Юджі у своїй промові відзначив, що створення центру має на меті сприяти переходові України до ринкової економіки, а саме: підвищенню кваліфікації фахівців у пріоритетних галузях економіки, підготові нових кадрів, поглибленню відносин між двома країнами.

Президент УКМА В. Брюховецький відзначив, що дечого українська сторона вже навчилася під час підготови угоди. "Цей документ став для нас своєрідним досвідом. В ньому кожну літеру, кожну кому — зважено. Ми знали, як такі документи складаються у нас, тепер ми дізналися, як це робиться в Японії", — зауважив В. Брюховецький.

П. Лазаренко залишився недоторканим

Київ (УНІАР). — Депутати Верховної Ради України не підтримали пропозицію голови Комітету законности і правопорядку, представника депутатської групи "Вперед, Україно!" Олександра Жира про включення до порядку денного сесії питань про внесення змін до статті 80 Конституції України щодо депутатської недоторканости та про дозвіл на притягнення до кримінальної відповідальности депутата Верховної Ради Павла Лазаренка.

Клопотання про зняття з П. Лазаренка депутатської недоторканости надійшло до комітету від Генеральної прокуратури України. За інформацією Генеральної прокуратури, колишній прем'єр-міністер України П. Лазаренко санкціонував незаконне використання близько одного мільйона гривень з державного бюджету для реставрації та обладнання для себе дачного будинку в Пущі-Водиці під Києвом.

Виконуючий обов'язки генерального прокурора Богдан Ференц на зустрічі з журналістами сказав, що наявність у П. Лазаренка валютних рахунків у Швайцарії підтверджено документами. Президент України Леонід Кучма підкреслив, що партія "Громада", яку очолює П. Лазаренко, "монополізувала не лише газ, а й енергетику, металюргію, хемію, спирт, зерно".

Генеральна прокуратура має більше інформації з приводу зловживань колишнього прем'єр-міністра. Залишається невизначеним також питання з помешканням колишнього прем'єра.

Як повідомила заступник генерального прокурора Ольга Колінько, в одному з будинків на вулиці Десятинній у Києві П. Лазаренко має помешкання загальною площею 463 квадратних метрів. Це — службове помешкання, користуватися яким мають право державні діячі. П. Лазаренко вже не працює в Уряді, проте, звільнити помешкання не хоче. І придбав він його, за словами О. Колінько, незаконно.

На заклики Генеральної прокуратури позбавити П. Лазаренка депутатської недоторканости парляментарна більшість відповіла відмовою. За внесення цього питання до порядку денного проголосувало лише 125 депутатів.

Спільні наради

Як уже інформовано, Контрольна Комісія УНСоюзу минулого тижня перевела перевірку стану і активности цієї установи напередодні 34-ої Конвенції, що відбудеться в половині травня в Торонто. Згідно з традицією після контролі відбуваються спільні наради членів Контрольної Комісії із затрудненими в Головній Канцелярії екзекутивними урядовцями УНСоюзу. Такі наради відбулися в п'ятницю, 27-го березня. На фото вгорі (сидять, зліва): Марта Лиско, Уляна Дячук, Стефанія Геврик; (стоять, зліва): Степан Гавриш, Стефан Качарай, Анатоль Дорошенко, Василь Пастушок і Іван Винник.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВІЙСЬКОВА ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДВІДУЄ ГОЛЛЯНДІЮ

КИЇВ. — Звідси 23-го березня виїхала до Голляндії українська військова делегація експертів з підготови миротворців. Представники Збройних Сил України обміняються досвідом з голляндськими фахівцями, відвідають спеціялізований навчальний центр підготови миротворців і побувають у Боснії, де ознайомляться з виконанням місії підтримання миру підрозділами інших країн.

ВИЙШЛА ТРЕТЯ КНИГА В. ХОРОШКОВСЬКОГО

КИЇВ. — Тут відбулася презентація вже третьої книги Валерія Хорошковського. Автор — член Народно-Демократичної Партії України, помічник прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка, у недалекому минулому засновник великого виробничого концерну "Меркс". Свою третю книгу він назвав "Після СССР: Україна — новий рубіж". В ній викладено його власні дослідження щодо трансформації економіки України, можливих моделів дальшого її розвитку. Ця книга є продовженням попередніх його книг "Чи можливе українське чудо?" та "Геополітичне положення України та її національні інтереси", вже відомих у колах економістів, політиків та соціологів. В. Хорошковський застановився над можливістю перетворення України в "новий молодий світовий центр сили на слов'янській території". За словами автора, "коли в Україну почнуть імігрувати молоді талановиті люди з Росії, зваблені українським сенсом і цінностями, можливістю жити і працювати в заможній державі, яка швидко розвивається, можна буде сказати, що перший етап здійснення 'української мрії' успішно завершено". Передмову до третьої книги В. Хорошковського написав президент Національної Академії Наук України Борис Патон.

В УКРАЇНІ ЗАРЕЄСТРОВАНО 34,000 БЕЗПРИТУЛЬНИХ

КИЇВ. — За даними Міністерства Сім'ї та Молоді України,1997 року в країні зареєстровано 34,000 безпритульних дітей. З них 18,000 — "професійні" мандруючі жебраки. Понад 14,000 дітей виросли в неблагополучних родинах.

ЗАКАРПАТТЯ СТАЄ УКРАЇНСЬКИМ "КЛОНДАЙКОМ"

ЛЬВІВ. — Як повідомив провідний фахівець львівського підприємства "Західукргеологія" Михайло Решко, у 1998 році передбачуваний обсяг золота і срібла на Мужіївському та Сауляцькому родовищах, розташованих у Закарпатті, складе майже 0.5 і 1.5 тонни відповідно.

"ПРОГРАМА ВИХОДУ З КРИЗИ

КИЇВ. — "Інтелектуальний шлях України" — таку назву отримала створена на основі концепції "Україна дев'ядесятих років" (липень, 1997 р.) програма виходу із кризового стану. Її розроблено в Незалежному Інтелектуальному Центрі, Київ, і в березні 1998 року запропоновано Верховній Раді України, Президентові й широкій громадськості. Програма пропонує нову, незвичайну стратегію дій: реформи з пріоритетом інтелекту. Автори програми пропонують використати при виході з кризи ефект антикризового демпферного стабілізатора, що робить цей процес більш швидким і безболісним та забезпечує від рецидивів.

ЦЕНТР ЮНАЦЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

КИЇВ. — Президент Спілки Орендарів і підприємців України Віктор Хмільовський 26-го березня 1998 року зустрівся з активом соціяльної служби для молоді та підлітків Подільського району Києва. Під час зустрічі обговорено можливість створення центру юнацького підприємництва на базі соціяльної служби. Йдеться про створення повноцінної молодечої структури, яка сприятиме адаптуванню молоді до ринкових економічних відносин. Першим кроком до створення центру стала передача спеціялізованої літератури — підручників, довідників та методичної літератури. "Ми маємо кілька пілотних проєктів про підтримку підприємництва в Україні, і в першу чергу — молодечого". — відзначив В. Хмільовський.

ВИБОРИ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ ПРИПИНЕНО

КИЇВ. — Генеральна прокуратура України за кілька днів до виборів депутатів України надіслала до Київської міської територіяльної виборчої комісії припис із вказівкою зупинити проведення праці з підготови виборів київського міського голови. Серед іншого, наказано припинити виготовлення та розповсюдження передвиборчих гасел, летючок і бальотів та передвиборчу агітацію. Цей припис Генеральної прокуратури зумовлено тим, що Конституція передбачає особливості у здійсненні місцевого самоврядування в Києві. Ці особливості визначаються окремими законами, яких до цього часу не ухвалено.

НЕДОБУДОВАНІ ОБ'ЄКТИ

ЛЬВІВ. — Голова львівського обласного Фонду Державного Майна Степан Давимука зазначив, що сьогодні в регіоні існує понад 3,000 недобудованих об'єктів, з яких приватизовано лише один процент. Всього ж в Україні таких будівель понад 66,000 . На думку Давимуки, якщо приватизацію проводити старими способами, то її можна буде завершити хіба що через 150 років.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 30-ГО БЕРЕЗНЯ, Президент Билл Клінтон, перебуваючи в Боцвані, зробив коротку перерву від офіційних обов'язків і відбув коротку мисливську експедицію до Національного парку Чобі. Їдучи відкритим туристичним вантажником, Президент мав нагоду побачити таких африканських звірів як слонів і левів у їхньому природному оточенні. Ця мисливська експедиція була першою та єдиною павзою під час його 12-денних відвідин африканських країн — Гани, Уганди, Руанди, Південної Африки, Боцвани та Сенегалю. Своєю поїздкою до Африки президент Б. Клінтон намагається створити нові партнерства і в такий спосіб збільшити можливості вкладів американської комерційної діяльности.

В АМЕРИЦІ

ЯКЩО СЕНАТ СХВАЛИТЬ запропоноване Урядом президента Билла Клінтона збільшення Північно-атлантійського оборонного союзу (НАТО), то американські виробництва зброї, систем зв'язку та інших військових обладнань матимуть з цього значні грошові користі. З цього приводу згадані виробництва впродовж останніх двох років вклали велику кількість грошей, щоб вплинути на членів Конгресу, котрі посприяли б їхнім намаганням збільшити виробництво свого краму. Закінчення Холодної війни дуже зменшило виробництво зброї, що змусило ті виробництва перейти на виробництво інших речей. Однак поширення НАТО спершу Польщею, Чехією та Мадярщиною, а опісля можливо й іншими країнами, дало б можливість нових ринків на збут їхнього краму.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Цей непередбачуваний Боріс Єльцин

Пресова служба президента Росії Бориса Єльцина повідомила про те, що він у черговий раз ґрунтовно почистив найвищі урядові органи країни та покликав на пост виконуючого обов'язки прем'єра 34-літнього Сергія Кирієнка. Причини відставки уряду Віктора Черномирдіна, як це споконвіку в Росії заведено, наразі невідомі. Деякі оглядачі, зрештою, вважають, що вона перебуває у прямому зв'язку із загостренням бюджетової кризи, який виявляється в новому зростанні задовжень в бюджетовій сфері від недобрань фінансів з експорту нафти і ґазу.

Невеселий, мабуть, для Черномирдіна відхід з владного олімпу Б. Єльцин підсолодив найвищою президентською нагородою — орденом Заслуги перед батьківщиною. Але ті з нас, хто мав нагоду бачити на телевізії вираз обличчя російського прем'єра під час складення повноважень, могли переконатися, що радости йому той орден приніс мало.

Яка ж мета цих ходів Єльцина? Побічно відповів на це запитання сам російський президент у своєму телевізійному виступі. Єльцин вважає, що новий уряд Росії повинен бути готовий енергічно переводити господарські реформи в країні. Підкресливши, що дотеперішній уряд багато досягнув у цьому напрямку, проте йому так і не вдалося домогтися результату, який би полегшив життя пересічних російських громадян. Щодо Черномирдіна, то Єльцин начебто дає йому можливість належно політично підготуватися до кандидування в наступних президентських виборах у Росії, що мають відбутися через два роки.

Попри те, що світ має ще одну нагоду пересвідчитися в Єльциновій непередбачуваності, що насправді найбільше спонукало його до подібного радикального кроку, який став повною несподіванкою для світових політиків? Несподіване звільнення російського уряду було спрямованим ударом особисто проти прем'єр-міністра В. Черномирдіна. Навіть у тому випадку, коли Б. Єльцин говорить про те, що хоче допомогти останньому належно підготуватися до згадуваних президентських виборів. Насправді Єльцин хоче обмежити шанси Черномирдіна у виборчій боротьбі за пост президента. Широко відомо ж бо, що колишній прем'єр — чи не найбагатший громадянин Росії — становить собою найбільшу конкуренційну силу, найповажнішого претендента на президентське крісло в 2000 році. Саме тому стає зрозуміло, чому Б. Єльцин вирішив більше не підтримувати свого недавнього найбільшого любимчика. Наразі непросто зорієнтуватися, чи Єльцин сам плянує спробу ще раз залишитися на вершині владної піраміди, чи почав фаворитизувати когось іншого. В усякому випадку, про це роздумує експерт до російських справ в дослідному інституті при Німецькому товаристві закордонної політики в Бонні Мілена Мінчева.

Можна припускати, що президент Б. Єльцин переадресував своє опікунство на Бориса Нємцова і тепер призначеного виконуючим обов'язки прем'єр-міністра Росії 34-літнього, можливо українця з походження, Сергія Кирієнка, яких призначив на високі пости. Обидвох цих "хлопців" вважають палкими реформаторами, а саме таких людей найбільше сьогодні бракує не тільки в Росії, а й на всьому пісясовєтському просторі; людей, які більше думали б не про власну славу та благополуччя, але, насамперед, працювали для держави та її народу. Іншими словами, Єльцин хоче мати під рукою своїх людей, які з вдячности за виявлене до них велике довір'я робитимуть все для того, щоб "хазяїн" був задоволений, і — з іншого боку — не становитимуть такої серйозної загрози президентству Б. Єльцина, якою був (і, звичайно ж, хоч і ослаблений політично, залишиться) В. Черномирдін.

Можливо, варто відзначити, що події в Кремлі були повною несподіванкою і для найвищого керівництва ЗСА, з яким, як прийнято гадати, російський президент більш ніж рахується. І такий факт — красномовне свідчення того, що свою політику Росія вважає за краще робити самій.

І ще. Не роблячи якихось припущень і не проводячи аналогій, все ж, нагадаємо, що українська політика — як зовнішня, так і внутрішня — впродовж останніх років іде у фарватері політики її північного сусіда, і отже нікого не повинно здивувати, якщо одного дня в оточенні українського Президента також "несподівано" з'являться нові політичні постаті.

Анатолій Гороховський

ПОВЕРНЕННЯ „ТИТАНІКА" ЗА „ОСКАРАМИ"

Десь півстоліття тому, коли я ще був учнем Козачівської середньої школи на Вінниччині, то вперше довідався про сумну долю „Титаніка". Оповів її нам, тодішнім семикласникам, колишній моряк крейсера „Варяг" Остап Корнієнко, який брав участь у російсько-японській війні. В 1904 році, в битві при Чемульпо (Корея), коли „Варягові" загрожував полон, надійшов наказ командування потопити крейсер, який залога негайно виконала.

А далі для Остапа пролягли довгі роки поневірянь, аж поки він дістався додому. У рідному селі колишній моряк захопився моделюванням військових кораблів, і робив це настільки майстерно, що звернув на себе увагу навіть тодішніх керівників морської фльоти Совєтського Союзу.

Коли в старших клясах сільської школи ввели години праці, то на пост вчителя було запрошено Корнієнка. Пам'ятаю, як довгими вечорами, під керівництвом невтомного ентузіяста, ми майстрували моделі спочатку звичайних човнів, а згодом навіть виготовили мініятюрну копію „Варяга".

В квітні 1937 року, коли у світі широко відзначалися 25-ті роковини загибелі „Титаніка", О. Корнієнко звернувся до нас такими словами:

„Кращою пам'яттю про жертви найбільшої морської катастрофи, буде спорудження макети цього корабля".

Всі ми палко підтримали цю ідею і завзято взялися за працю. За кілька місяців точна копія пасажирського лайнера була готова і надіслана на обласний конкурс, журі якого визнало наш гурток переможцем змагання юних техніків.

З того часу у мене збігається зацікавлення „Титаніком", більш того, воно постійно зростає. В моїй бібліотеці з'явилися десятки книг про цю подію, маю чимало вирізок з газет та журналів. В них можна довідатися про деякі подробиці, яких раніше ми не знали, а саме, як розколовся „Титанік", як сьогодні він виглядає на дні океану. Учасники кількох експедицій, які знайшли корабель, підняли на поверхню чимало речей, які належали членам залоги та пасажирам. А серед них було немало багатих людей, навіть десять мільйонерів.

Немає потреби доводити, що поява на екранах грандіозної кіноепопеї, присвяченій одній з найбільших трагедій XX століття, не могла пройти повз увагу глядачів. Йдеться про фільм „Титанік", поставлений режисером Джеймсом Камероном.

Я мешкаю біля кінотеатру, на екрані якого ще два місяці тому з'явився „Титанік". Однак за всі роки проживання в ЗСА я не бачив таких черг, як цього разу. Щоб дістатися до касового віконця мені довелося простояти майже цілу годину. Цей факт чи не є найкращим доказом популярности нової праці американських кінематографістів...

Були побоювання, що нова стрічка Голливуду, яка обійшлася йому понад 300 млн. дол., не зможе себе окупити. Виявляється, що ці побоювання були даремними. Протягом короткого часу „Титанік" заробив вже понад одного більйона долярів, вийшовши за цим показником на перше місце у світі.

За час, який минув після загибелі корабля, йому було присвячено вісім фільмів. Перший фільм знято Берлінською студією під керівництвом режисера Міме Масу і показано через два місяці після катастрофи. Називався він „Вночі і в льоді". Можливо, що це єдина копія картини і належить вона німецькому колекціонерові Горстові Лянге, який купив її десь 20 років тому за 120 дол.

В Америці вже давно демонструється „Титанік" і тому немає потреби переказувати його змісту, зупинюсь лише на окремих аспектах, які мають безпосереднє відношення до предмету статті. Та найперше про самий корабель.

Історія мореплавства ще не знала такого пасажирського корабля. Найбільший, найпотужніший, найнадійніший — всі ці прикметники найвищого ступеня дали конструктори та будівельники велетневі океанської фльоти, якого невипадково назвали „Титанік". Його довжина виносила 275 метрів, висота досягала 11-поверхового будинку, вага 46,000 тонн. Двигуни потужністю в 50,000 кінських сил дозволяли йому долати морські простори із швидкістю 45 кілометрів на годину.

Судно, запевняли проєктувальники, залишиться на плаву незалежно від ситуацій, які складаються на морі. Вони самовпевнено стверджували: „Сам Господь Бог не зможе потопити цей корабель". Одначе в дійсності все вийшло по-іншому.

1-го квітня 1912 року „Титанік" відчалив від англійського порту Савтгемптон і взяв курс до Ню Йорку. Перші п'ять днів плавання пройшли під знаком веселощів та розваг пасажирів, які займали каюти першої кляси. На екрані це добре відтворено.

І ось настав трагічний день 14-го квітня 1912 року. В 11-ій годині 40 хвилин вечора із спостережливого пункту повідомлено, що до „Титаніка" наближається величезний айсберґ. Через дві години і тридцять п'ять хвилин суперлайнер ліг на 4-кілометрову глибину. Всього врятувалось 705 чоловік, а понад півтори тисячі пасажирів знайшли свою могилу на морському дні. Всі трагічні епізоди талановито відтворені у тригодинному фільмі „Титанік". Відверто кажучи, фізично стає неможливим дивитися на ці кадри. Недивно, що біля кінотеатру, в якому я проглядав картину, чергувала машина швидкої допомоги. Кільком глядачам лікарі допомогли успокоїти нерви.

Досі йшлося про історію створення корабля, його трагічну долю, про численні жертви, а тепер хотів би кількома словами передати моє відношення до головних виконавців, які, без перебільшення, полонили глядачів. Маю на увазі молодого і дуже здібного актора Леонардо ДіКаприо та не менш талановиту Кейт Вінслет.

Актор, який виконує ролю мистця, здобув визнання глядачів, яке інколи носить потворний характер. Газетярі розповідають, що вболівальниці не дають Леонардові ДіКапріо кроку зробити. А одного разу, коли він опинився в їх оточенні, то залишився без плаща, якого шанувальниці розірвали на шматки і поділилися ними.

Та мені немає потреби посилатись на колеґ пера, адже дома маю змогу спостерігати ставлення моєї 10-літньої внуки Олени до нової зірки екрану. Вона прикрасила свою кімнату десятком його фотографій, примусила матір купити дорогий журнал, в якому розповідається про цього актора. Значить день і час передачі, присвяченої врученню „Оскарів", моя Оленка завчасно собі все приготувала, щоб не довелося відриватися від телевізора.

Не меншою популярністю користується і 22-літня Кейт Вінслет. Ще зовсім недавно ця молода актриса працювала продавчицею в харчовому магазині, а з яким блиском вона відіграла ролю нещасливої аристократки.

До початку репортажу залишається кілька хвилин і мені хочеться ще дещо розповісти читачам. Охорону приміщення, де відбуватимуться головні події, доручено лосанджелеському батальйонові поліціянтів, які розташувалися трьома загороджувальними кордонами. Все зроблено для того, щоб не сталося непередбаченого.

І ось телеглядачів запрошують до залі, в якій зібралися найповажніші представники американської кіноіндустрії. Своїм вбранням виділяються жінки, на них націлені телекамери, йде справжня парада наймоднішого вбрання.

Оркестра, яка складається з 83-ох музик, виконує „Фанфари для Оскара" композитора Джеррі Голдена, оскарівського лавреата за музику до фільму "The Omen" 1977 року, яку він присвятив 70-літтю присудження „Оскарів".

Урочистий вечір відкрився вступним словом президента американської Академії кіномистецтва, після чого з глибини сцени виступила носова частина „Титаніка", з якого зійшов ведучий програмою. Розпочалася усталена протягом 70 років процедура вручення найвищих нагород в галузі фільмового мистецтва.

„Титанік" номіновано на 14 нагород, а одержав 11 „Оскарів" — рекордову кількість відзнак, а саме: за кращий сценарій, за відмінну режисуру, за музичний твір, який виконується в одному з епізодів фільму, за костюми, що подібні до одягу, який носили пасажири лайнера і т. п.

Настає найбільш хвилюючий момент ювілейного вечора: визначення найкращого фільму 1997 року, на яке протендувало п'ять. Всі вони майстерно зроблені, поставлені знаними у світі режисерами та першоклясними акторами.

Погляди присутніх звернені до представника

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Пониження Патріярха Йосифа

Дуже цікаво, з потрясаючими інформаціями була написана стаття Євгена Іванкова п. з. „А де ж Патріярх Йосиф?" („Свобода" з 19-го лютого 1998 року).

У цій статті він запитує Владик нашого постійного Синоду УГКЦеркви „якими принципами" вони керувалися, що у тимчасовому виборі кандидатів для беатифікації і канонізації в УГКЦеркві проминули прізвище Патріярха Йосифа?

Блаженніший о. Йосиф та Митрополит Андрей Шептицький найбільше з усіх намічених кандидатів для беатифікації заслужили на цю почесть їхнім прикладним життям, відданістю нашому народові, опікою над страдальною УГКЦерквою, вірністю Апостольській Столиці, терпіннями у большевицько-російських карних таборах.

Патріярх Йосиф, у його зворушливому листі до вірних нашої Церкви 17-го лютого 1961 року, пише: "Тепер же я радію у моїх страждannях за вас і бажаю в моєму смертному тілі доповнити те, що ще не достає терпінням Христа за Його Тіло, котрим є Церква... Я став з волі Божої її слугою... ...Бо хоч тілом я далеко від вас, то духом я з вами і я тішусь, що бачу вашу непохитність і вашу віру в Христа"... „Всім судам і всюди на кожнім кроці стало наявним, що кайдани несу Христа ради. Більшість моїх братів у Господі мої кайдани підтримали на дусі й скріпили їх у відвазі, ще більше безстрашно засвідчувати і вістити Слово Боже... Бо для мене життя — це Христос, а смерть — виграш".

Закінчує Блаженніший Йосиф листа словами: „Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога й Отця, і причастя Святого Духа нехай буде зо всіми вами".

Своїм головним завданням уважав наш Патріярх перебудову нашої церковної структури на засадах помісности і патріярхату, згідно з постановами Другого Ватиканського Собору.

Спротив Ватиканської курії та байдужість наших Владик спричинили йому багато душевних терпінь. Як відомо нам, Патріярх Йосиф перебув у тих большевицьких таборах смерти 18 років його життя за це, що не хотів прийняти пропозиції стати московським патріярхом. Для тих людей, (мирян чи священослужителів), які не доцінюють величі жорстокости страхіття цих страждань, було б побажаним попробувати особисто перебути у цих страшних таборах смерти не 18 років (як Блаженніший перебув), не 18 місяців, не 18 тижнів, не 18 днів, але тільки 18 годин їхнього життя, щоб їхнє тіло було побите до крови наглядачами, тоді ці люди напевно змогли б оцінити велич цього святця XX століття.

Любомир Калинич
Ірвінгтон, Д. Дж.

Євген Крименко-Іванків

„Титанік"*

Давно похований в підводнім гробовці,
Став символом двадцятого століття,
Не стерлись в пам'яті картини ці:
Тріюмф його й загибелі страхіття.

Так гордо хвиль хребти пором „Титанік",
Новітнє чудо, людський архитвір;
Забави, сміх при музиці й шампані...
Аж тут зудар і крик! А льодовик мов звір!

У хвилях щез... на дні морських глибин
Пригадує нам смерть: „Мементо морі...",
А в тиху ніч, з божественних вершин
Про вічні чудеса говорять зорі.

І слухає „Титанік" цю таємну мову,
І темні очі підніма до зір...
І, як колись, він усміхнувся знову,
І в глибині морській засяв чудесно мир.

* * *

Безпечна пристань жде вже в далині...
Хоч хвилі піняться, шаліє море,
Наш корабель всі сили зла поборе,
Керманич бо Небесний при стерні.

* *„Титанік" — великий люксусовий корабель, який під час своєї першої подорожі зі Савтгемптону (Англія) до Ню Йорку несподівано затонув після зудару з льодовиком. Це сталося 14-го квітня 1912 року. Тоді загинуло понад 1,500 осіб.*

Ганна Черінь

Батьки народу

II

Наступний пацієнт був із тих, що підказують, а то й самі встановлюють діягнозу. Ще не встиг двері причинити, одразу випалює:

— Пане докторе, у мене цукеркова хвороба.

— А звідки ви знаєте?

— Бо я вчора з'їв коробку цукерок, і мені від того солодко в роті.

— Це дуже солідний симптом. А чого ж ви цілу коробку з'їли?

— Та я коробки не з'їв, тільки цукерки.

— Не крутіть. Про цукерки ж я й питаю.

— Я з'їв, щоб жінка не з'їла, бо вона затовста.

— А звідки ж та коробка взялася? Хто її приніс?

— Та ж я, на День Матері подарував...

— А ще на що скаржитесь?

— Маю каміння в печінці.

— А чому так думаєте?

— Бо як іду по сходах, прокляте каміння на всю хату торохкотить. Крім того, маю підозру на дивертикуліт...

— Ого, які слова вживаєте! А скажіть, ви самі часом не лікар?

— Вчився на лікаря, та не довчився. Після четвертої кляси з гімназії вигнали.

— Ну, то як ви до дивертикуліту доміркувалися?

— Бо мені в голові то крутиться, то вертиться... Отак: круть-верть, круть-верть...

— А це буває до — чи після вечері?

— Та, так приблизно — після п'ятої чарки.

Ще один „діягностик" прибув того ранку. Цей народився в Америці, своєї мови не відцурався і чужої научався. А яка в нього рідна — хто зна. Говорить „гефнапів".

— Гай, дак! Ану, лукніть на мене. Здається мені, що в моїм бладі холера є!

— Холера? Та ж тепер нема епідемії.

— Вай епідемія? Я можу й без неї мати холеру. Ол де тайм я під великим стресом, маю гедик, стафі ноз і червоні айси, фрустрацію і нерує бриндавн. Розумієте?

— Трохи. Розкажіть ще й по-англійськи.

— Шкода, що не добре розумієте по-українськи. Вері велл. Ай тинк, що в мене із нервуз бриндавн через фрастрейшен. Ін одер вордс, що я крейзую.

Потім прийшов пацієнт, що так виставив діягнозу своєї хвороби: теща! А з ним — ще один. На його думку, причиною хвороби була дружина.

— Подумайте, пане докторе: вона мені не дає, коли я хочу, дає, коли я не хочу, не дає того, що я хочу, дає те, що я не хочу...

— Хоч я трохи догадуюсь, — перебив його лікар — але для медичних рекордів скажіть, що саме вона вам дає — чи не дає!

— Та ж їсти! Через те я такий товстий, бо їм те, що не хочу. Крім того, вона щодня лає мене дурнем. А я й сам знаю, що я дурень, але ніхто не має права так мене називати, бо на основі конституції моя особа недоторкана.

Треба зазначити, що лікарі тепер страшенно спеціялізовані — особливо молоде покоління. Вони такі спеціяльні, що не обходиться без посилання з одного кінця міста в протилежний. Прийдеш ото до лікаря:

— Пане докторе, в мене щось у вусі дзвонить...

— Спрямую вас до вушного лікаря.

Подався до вушника...

— Пане докторе, мені щось у вусі дзвонить!

— А в котрім?

— У лівім.

— То спрямую вас до спеціяліста з лівих вух. Я лікую тільки праві.

Спеціяльний лікарський підхід треба мати до дам. Вони вибирають таких лікарів, що мають гарні манери, приємну усмішку і вигляд, як доктор на телевізійній серії. І як би вона не почувалась, до лікаря молодичка прибирається, як до першого причастя! По можливості, нову сукню, черевички на шпильках, ну та й під сукню небабище... Чоловік дивиться-дивиться, як то жіночка вистроюється, не втерпить та й скаже:

— Якби ти, Маню, таке негліже для мене вдягла, то я тебе й без лікаря вилікував би!

Часом буває й так: увійде пацієнтка, лікар її спитає, що болить, а вона відповість коломийкою:

Болить мені голівонька,
Добре не філює.
То прийшла я до доктора,
Най ми поцілує...

Якщо пані не дуже вродлива, можна їй приписати якісь інші ліки...

З панями взагалі морока: не хочуть подавати свого віку — або вигадують такий, що не пасує до їхньої хвороби: бояться шприца — але бажають пеніцилінового впорскування: не хочуть носити медичних панчіх на варикозних венах, бо ноги не просвічуються...

Дентисти користуються особливою популярністю. Їх почекальні завжди переповнені, і до них ходять всі лікарі. Вони, висловлюючись по-англійськи, doctors' doctors.

На вдачу дентисти дуже товариські й балакучі. Зав'язують із пацієнтами балачки і про політику, і про громадські справи, і про нашу молодь... Але до них іти на політику не варто. Бо справа виглядає так: у пацієнта повний рот вати, в зубі буравить, аж голова тріщить, а пан доктор викладає свої думки та міркування, та ще й раз-у-раз питає пацієнта: „А що ви думаєте? Чи ж не так? А що ви на це скажете?" А що бідний пацієнт може сказати? Мукає та очима водить...

Ну, і є ще в нас лікарі для не-людських членів родини — ветеринарі. До них ідуть із своїми „петами", з коханими котиками та собачками, навіть такі, що самі до лікарів не ходять.

Закінчення буде

Появився новий том „Українського Історика"

Щойно вийшов з друку ювілейний том „Українського Історика" (том 34, ч. 132–135, 1997, 384 стор.) на пошану Любомира Винара — основника Українського Історичного Товариства і „Українського Історика", з нагоди його 65-ліття. Цей том зредагували Михайло Брайчевський, Олександер Домбровський, Ігор Гирич і Олександер Сидоренко.

У ювілейному розділі журналу знаходимо такі статті: Олександер Баран (Вінніпеґ) — „Любомир Винар. З нагоди 65-ліття", Олександер Оглобин — „Габілітаційна праця д-ра Любомира Винара і УВУ", Миколи Ковальського (Острог) — „Внесок проф. Л. Винара в розробку проблеми наукова історична школа". У цій секції видрукувано також численні ювілейні привіти від наукових установ, університетів і видатних науковців, в яких наголошено тривалий вклад основника „Українського Історика" в розбудову історіографії і національної культури.

В наступному розділі — „Дослідження" — видруковано такі праці: Михайло Брайчевський (Київ) — „Проблема Антів", Аркадій Жуковський (Париж) — „Петро Могила — засновник Колегії-Академії і реформатор освіти", Володимир Ричка (Київ) — „Середньовічна Україна-Русь: становлення ідеї християнської держави", Теодор Мацьків (Гайдельберґ) — „Повстання Богдана Хмельницького та Зборівський Договір у західньоевропейських джерелах", Леонід Пилявець (Київ) — „Всеукраїнський Договір у західньоевропейських джерелах", Леонід Пилявець (Київ) — „Всеукраїнський Православний Собор Української Автокефальної Церкви, 22–30 жовтня 1921 року".

У розділі „Історіографія" появилися такі статті: Олександер Домбровський (Ню Йорк) — „Іван Карпинець — забутий історик", А. Пекар, ЧССВ — „Професор Олександер Баран, історик Закарпаття", Василь Ленцик (Стамфорд) — „Церковно-археографічна Комісія (Львів-Мюнхен)", Микола Вегеш (Ужгород — „Карпатська Україна 1938 –1939 в українській історіографії".

В розділі „Грушевськознавство" появилися такі матеріяли: Микола Василенко (Київ) — „Михайло Грушевський як історик", Микола Жулинський (Київ) — „Грушевськознавство: нарощування джерельного матеріялу", Євген Пшеничний (Дрогобич) — „'Не тратьте душу': Листи Михайла Грушевського до В. Яросевича".

В секції „Оглобліяна" появилися статті О. Оглоблина „Академічна свобода й історична наука в СССР", „Листи Івана Крип'якевича до Олександра Оглоблина з 1942 року" (опрацював Любомир Винар). Далі видрукувано статті Володимира Сергійчука (Київ) — „Михайло Грушевський і українство Петрограду", М. Ю. Костриці — „Законотворча діяльність Центральної Ради в Житомирі".

У розділі „Академічні і наукові установи" видрукувано статті Ігоря Пасічника (Острог) — „Острозька Академія: минуле і сучасне", Миколи Ковальського (Острог) — „Осередок Українського Історичного Товариства в Острозі", Людмили Сакади — „Українське Історичне Товариство в Україні". Дальше видрукувано спогади М. Брайчевського (Київ) — „Як Президія Академії Наук розправлялася з непокірливим істориком", Наталії Білоус (Київ) — „До історії взаємовідносин київських ремісників замкової та маґістрацької юристидкцій", Багдан Клід (Едмонтон) — „Вже більше літ двісті", Лев Ґольденберґ (Мілвокі) — „Забутий часопис. Цікавий епізод з історії українсько-болгарських взаємин", Ігор Стебельський (Вінзор) — „Системи транслітерації українських топонімів на англійську мову".

У розділі „Бібліографічні дослідження" видрукувано працю Світлани Чолган „Грушевськіяна Любомира Винара: бібліографічний довідник", статті Олександра Сидоренка „Поворот Олександра Оглоблина в Київ", Світляни Панькової „Презентація книги Л. Винара 'Михайло Грушевський: історик і будівничий нації'", Людмили Сакади „'Український Історик' повертається в Україну" і Галини Корбич „Пакт між Пілсудським і Петлюрою".

В розділі „З архівних матеріялів" видрукувано „Листи М. Грушевського до К. Студинського за 1922" (опрацювала Галина Сварник, Львів). У відділі „Некрологи" поміщено статті про членів і деяких нечленів УІТ, а саме: Максима Германюка (О. Баран), Неонілю Кордиш-Головку (О. Домбровський), Петро Андрухов (М. Ковальський), Володимир Маруняк (Марко Антонович), Марію Ковальську-Виковську (Л. Винар), Анатоля Сенцевича (М. Ковальський). Відділ „Рецензійні статті" включає такі матеріяли: Наталія Пазуняк (Філядельфія) — „Два видання з творами О. Ольжича", Ігор Верба (Київ) — „Збірник праць Олександра Оглоблина", Ігор Гирич (Київ) — „З історії українського мистецтва".

У журналі поміщено рецензії на різні українознавчі і історичні видання в українській і німецькій мовах з-під пера О. Сидоренка, В. Шульгин, О. Домбровського, О. Яся, В. Чайківського та інших дослідників. У розділі „Хроніка" містяться матеріяли про українське наукове життя в Україні і діяспорі, зокрема УІТ, а також стаття про „Нагробний пам'ятник проф. Олександра Оглоблина", першого президента УІТ, що його збудовано за ініціятивою членів Товариства. Це ювілейне число „Українського Історика" багате своєю тематикою, що охоплює різні періоди історії і інші ділянки українознавства. „Український Історик" заслуговує на повну підтримку української громадськости і установ, які розуміють вагу і значення історичного досліду в правдивому відтворенні минувшини українського народу і в розвитку національної культури.

Пожертви і передплати на журнал треба висилати на таку адресу: „The Ukrainian Historian" P. O. Box 312 Kent. Ohio 44240 USA. Членом УІТ може стати кожний дослідник і любитель історії. Членська вкладка (40 дол.) включає передплату журналу.

ПС УІТ

ЖИДІВСЬКІ АРХЕОЛОГИ НА передмісті Єрихону серед руїн палати 2000-річної давності знайшли також руїни найстаршої синагоги. Єгуд Нецер, професор археології Гебрейського університету, повідомив у неділю, 29-го березня, що згадану синагогу археологи відкрили на руїнах Макабійської зимової палати та датують її від 50 до 70 років до народження Христа.

ПРАВЕ УГРУПУВАННЯ З ГОНҐ КОНҐУ повідомило, що 17 китайських дисидентів у неділю, 29-го березня, підписали протест проти ув'язнення та трирічного засуду до концентраційного табору 44-річного Янґа Кінгенґа, одного з шангайських активістів. Інформаційний центр людських прав і демократичного руху в Китаю стверджує, що згадані дисиденти вимагають негайного його звільнення та зазначують, що його покарання є „поважним переступленням" Універсальної декларації людських прав. Крім того, вони також домагаються щоб Китайська комуністична партія також „негайно скасувала" закон заборони свобідного вислову та каральну систему перевиховання.

РЕСПУБЛІКАНСЬКЕ КЕРІВНИЦТВО Палати Репрезентантів приготовляє новий законопроєкт, який у виборчому році намагатиметься створити нові податкові полегші, щоб працівники, які не мають лікарського забезпечення від своїх працедавців могли собі його придбати. Билл Арчер, республіканський конґресмен з Тексасу і голова Комісії способів і засобів, є головним промотором цього законопроєкту та тісно співпрацює в цьому з Нютом Ґінґрічом, спікером Палати Репрезентантів. Крім того, згаданий законопроєкт створить також нові податкові полегші для купна лікарського забезпечення власникам малих підприємств і їхнім родинам. Ціна нового законопроєкту виноситиме понад 10 блн. дол. впродовж наступних п'ять років, але республіканці мають намір піднести податок на цигарети і тими грішми покрити пропоновані ними видатки.

К. Стащишин виступить в Камі Голл

К. Стащишин

Ню Йорк. — В неділю, 5-го квітня ц. р., о год. 5:30 по полудні виступить в концерті для обдарованих дітей, який влаштовує Асоціяція вчителів музики в Ню Йорку, в залі Камі Голл, 165 захід 57-ма вулиця, учениця УМІ кл. Таїси Богданської — Катруся Стащишин. Тричленне жюрі вибрало знову українську композицію. Катруся, член 322-го Відділу УНС, виконає „Балетну сценку" Віктора Косенка.

У ЧЕТВЕР, 26-ГО БЕРЕЗНЯ, в парляменті у Кейп Тавні виступав президент Билл Клінтон, який закликав Південну Африку до „ правдивого партнерства" з ЗСА, підкреслюючи концепцію багаторасового демократизму та зазначуючи, що нащадки колишніх африканських невільників сьогодні є значними американськими провідниками. Зі своєї сторони південноафриканський президент Нелсон Мандела похвалив свого гостя Б. Клінтона за його „правильні інстинкти" в міжнародніх справах, але обороняв своє спілкування з Кубою та Лібією. Мандела влучно підкреслив, що кубинський президент Фідель Кастро та лібійський вождь Муаммар Каддафі підтримували його під час довголітнього ув'язнення керівниками тодішнього апартеїдського уряду Південної Африки. Президент Б. Клінтон назвав підняття Н. Мандели від в'язня до президента країни „ єдиною справжньою героїчною історією XX століття"

Для вшанування пам'яті нашої дорогої і незабутньої товаришки з української гімназії у Берхтесґадені

бл. п.

ІРЕНИ (ІРКИ)

ПАВЛЮК-ВАҐНЕР

складаємо:

350 дол. на потреби Бібліотеки ім. Василя Стефаника у Львові та

350 дол. на допомогу сиротам в Україні (Товариство Допомоги Ситорам):

Анна Шкільник-Ґалуґа, Юлія Кнавер-Дмитерко, Ярослав Дмитерко, Дарія Шиманська-Елиїв, Ольга Зелена, Мирослав Івасиків, Петро Китастий, Христина Котик-Лисобей, Олександра Ковалюк-Лоґуш, Христина Левицька-Масюк, Омелян Мурій, Юрій Розгін, Любомир Романків, Роман Стахнів, Олексій Шевченко.

Нехай пам'ять про Ірку залишиться у наших серцях назавжди!

Повернення...

(Закінчення зі стор. 2)

академії, який тепер розкриває конверт і таємне стає загальновідомим. Як і сподівались — золоту статуетку присуджено „Титанікові".

Радісний і схвильований режисер Дж. Камерон підходить до мікрофону і звертається до колеґ такими словами:

— Багато треба було б сказати, але час обмежений, тільки до 30 секунд і тому говоритиму коротко. Найперше хотів би звернутися з подякою до всіх, хто причетний до створення „Титаніка". Ви, мої дорогі друзі, довірили мені чисте золото, а я поділяю це золото з вами. Дякую моїй чарівній дружині, двом нашим дітям, батькам, які присутні тут. Всі ви надхнули мене на створення відзначеної сьогодні академією картини. Люди в усьому світі відкрили „Титанікові" свої серця і це не може нас не захоплювати. В той же самий час варто нагадати, що в 1912 році вся плянета була шокована загибіллю 1,500 пасажирів, які знаходилися на борті „Титаніка". Прошу вшанувати пам'ять жертв катастрофи хвилиною мовчання.

Всі підвелися з місць і в залі встановилась тиша.

Свій виступ славнозвісний режисер закінчив:

— Якщо міг загинути величезний корабель, то ніхто не ґарантований від того, що може статися небачене, майбутнього ми не знаємо, ми знаємо лише те, що життя є дорогоцінне, прислухайтесь до биття свого серця і ви відчуєте поклик до існування плянети без катастроф і всіляких негараздів.

Заклик Камерона, людини, під керівництвом якої був створений один з найкращих фільмів XX століття, вартий уваги.

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ В НТШ

Ню Йорк. — Тут у Науковому Товаристві ім. Шевченка у суботу, 4-го квітня, в 5-ій год. по полудні, д-р Андрій Храпливий доповідатиме на тему „Світлохвильові передачі інформацій — революція в комунікації". Д-р А. Храпливий є членом Математично-фізичнотехнічної секції НТШ, головою дослідного відділу світлових систем Лусент технолоджіс Белл лябораторії. Доповідь відбудеться в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього, 27-го січня 1998 р. відійшов у вічність на 83-му році життя, наш дорогий БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

МИКОЛА ЛЕПЕЦЬКИЙ

родом зі Сколего, зах. Україна

ПОХОРОН відбувся в Монтреалі, з церкви св. Арх. Михаїла, на цвинтар Нотре Дам де Неж.

З болем серця залишив покійний:
сестру — МАРІЮ ЗАЯЦЬ
сестрінка — ДЕНИСА ЗАЯЦЯ з родиною
сестрінку — ДАРІЮ МУРІЙ з родиною
братанка — ЯРЕМУ ЛЕПЕЦЬКОГО з родиною в Україні
ближчу і дальшу родину в Монтреалі, Канаді й ЗСА, багато приятелів і знайомих.

Нехай канадська земля буде йому легкою, а пам'ять про нього нехай залишиться вічною!

Сестра Марія Заяць і родина покійного Миколи хочуть зложити щиросердечну подяку о. митр. Гаймановичеві за відправлення Панахиди та о. деканові Петрові Двірникові, за відправлення Панахиди та завершення похоронних відправ і за теплі вислови співчуття.

Реєнтові д-рові Юрієві Левицькому за спів.

Наша глибока подяка всім тим приятелям і знайомим, котрі відвідували його у лікарні, та всім, які своїми молитвами та участю у відправах віддали останній поклін.

Спаси Біг всім за вислови співчуття, за зложення пожертв на Служби Божі, за квіти, та за щедрі пожертви на книжки дітям в Україні.

Ігореві Давидовичеві за переведення збірки.

НА СЛУЖБИ БОЖІ:
З.Товпаш, Н. і С. Римар, Francine Saint Pierre.

НА НЕВ'ЯНУЧИЙ ВІНОК — НА КНИЖКИ ДІТЯМ В УКРАЇНІ
зложили:

М. Піхур 100 дол.; Г. Романишин 20 дол.; І. Комарницький 5 дол.; Ю. Ваґнер 40 дол.; Е. Цап 10 дол.; М. Пилат 20 дол.; В. Ільчина 5 дол.; М. Козак 10 дол. П. Мельник 10 дол.; П. Керик 10 дол.; А. і П. Мельник 20 дол.; І. і П. Костюк 10 дол.; П. Гупалівський 10 дол.; П. Павлусь 10 дол.; О. Немирівський 10 дол.; Е. і В. Дикий 20 дол.; В.Хоменко 10 дол.; З, Бандура 30 дол.; Е. Андрухів 10 дол.; М. Кузик 20 дол.; Т. Кузик-Усик 20 дол.; М. Бачинський 20 дол.; І. Давидович 20 дол.; І. і М. Кушнір 20 дол.; І.і А. Цимбаліста 10 дол.; М. Плавюк 10 дол.; Н. Бродович 10 дол.; О. Вагнер 25 дол.; Л. Брикович 15 дол.; Н. Гук 10 дол.; О. Давидович 10 дол.; Л. Левицька 15 дол.; М. Кінах 10 дол.; В, Антонів 10 дол.; А. і В. Ленько 10 дол.; Я. Чолій 15 дол.; В. Меренюк 10 дол.; Д. Савка 10 дол.; Ватаманюк-родина 300 дол.; І. Давидович 50 дол.; О. Наконечний 10 дол.; О. і Д. Мурій 100 дол.; М. Заяць 100 дол.; Д. і А. Заяць 100 дол.; П. Нищот 10 дол.; І. Келебай 20 дол.; Д. Манило 20 дол.; В. Кащинець 10 дол.; Francine Saint Pierre 30 дол.; С. Козар 25 дол.

Розподілено: 1,005 дол. — для школи-інтернату м. Сколе, вул. Князя Святослава.
400 дол. для журналу „Світ дитини" у Львові

Вашінґтонська громада „Не забула пом'янути"...

Нюйоркський хор „Думка" концертує у Вашінґтоні. Диріґент: Василь Гречинський.

Ніхто з тих незліченних тисяч людей, які спекотного дня 27-го червня 1964 року були свідками відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в американській столиці, не міг і уявити, що всього через двадцять з гаком років, за кілька лиш кварталів від цієї гарної скульптурно-архітектурної споруди височітиме величний будинок амбасади вільної, незалежної України, і що кожного року, в річницю народження Шевченка, 9-го березня, амбасадор України, разом зі своїми співробітниками, покладатиме вінок шани до пам'ятника Поетові.

Згідно з цією традицією, так було і цього року. Звертаючись до присутніх, амбасадор д-р Юрій Щербак з притаманною йому красномовністю з'ясував коротко значення Шевченка у змаганні України до утвердження своєї незалежности. Він також прочитав присвячений цій темі новий вірш Бориса Олійника та поклав квіти до пам'ятника. Від імені УККА це зробив керівник Української національної інформаційної служби у Вашінґтоні, Михайло Савків мол. Про погляди Шевченка на питання особистої свободи говорив член Спілки Письменників України, колишній керівник Українського відділу радіостанції „Голос Америки" Микола Франценко. Духовні отці — Віктор Кулій і Тарас Лончина — змовили власного укладу молитви. На закінчення присутні проспівали Шевченків „Заповіт".

Широка громада американської столиці відзначила роковини від дня народження Тараса Шевченка в неділю, 15-го березня ц. р., концертом відомого нюйоркського хору „Думка", влаштованим заходами Об'єднання українців Вашінґтону (голова Степан Рапавий). Після відспівання „Заповіту" ядерне слово про „феномен Шевченка" українською і англійськими мовами виголосила мистецьки Аня Дидик-Петренко, віце-президент Українського Народного Союзу і член редакторського колективу Українського відділу радіостанції „Голос Америки". Згадавши про таланти Шевченка, його музикальність, працьовитість, про його деякі чисто людські прикмети, вона наголосила на вагомості його палкого слова. „Воно постійно кликало до волі, будило. За нього карали, бо його боялися... Це слово найнятніше для кожного українця. Тому і не диво, що перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк підняв його у небесну вись разом з прапором вільної України. Шевченкове слово — стало ділом", — сказала А. Дидик-Петренко.

У концертовій частині програми відомий і заслужений нюйоркський хор „Думка" (наступного року він відзначатиме півстоліття свого існування) виконав низку пісень на слова Шевченка таких композиторів як Б. Вахнянин, Д. Січинський, М. Лисенко, М. Гайворонський та інші. Слухач відчував злагоджене, гармонійне звучання колективу. Диригент Василь Гречинський обережно, але впевненою рукою тільки гармоніював мелодії пісень, що давало справжню насолоду слухачам. Не малою мірою до цієї насолоди причинилися солісти Н. Гончаренко, М. Невмержицький, С. Жила-Качарай, О. Лиховид, О. Гельбіг, Є. Бабенко, В. Сікора, З. Літепло та вправний, витончений фортепіяновий супровід Евгенії Палей.

Програма концерту включала також виступ бандуриста-віртуоза Юліяна Китастого, який виконав майстерно зразки старовинного кобзарського репертуару, зокрема улюблену його дідом, св. п. славетним кобзарем Григорієм Китастим, народну пісню „Зійшов місяць над водою".

Після концерту, який зібрав понад 300 осіб, господарі гостили думкарів перекускою, а останні відспівали грімке „Многая літа" організаторам концерту, особливо неофіційному „вийтові" вашінґтонської української громади, довголітньому і невтомному активістові, директорові місцевої Школи українознавства ім. Тараса Шевченка, мгр Теодорові Царикові, який був ведучим двох згаданих у дописі імпрез.

Роман Ференцевич

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ У ПОРТЛЕНДІ

У неділю, 15-го березня українська портлендська громада влаштувала концерт з нагоди 184 річниці народження Тараса Шевченка. Концерт відбувся у залі української православної церкви Івана Хрестителя. Виконавцями і публікою були представники давнішої і нової української іміграції обидвох наших конфесій: православної і греко-католицької.

На початку біля п'ятдесяти присутніх співало гимн ЗСА і України. Після того голова церковного комітету Василь Бесараб привітав присутніх. Доповідь „Життя і творчість Т. Шевченка" прочитав Іван Лукаш. Вірш „Мені тринадцятий минало" деклямував Павло Дужий. Пісню „Реве та стогне Дніпр широкий" співав церковний хор під управою Миколи Горбулика. „На панщині пшеницю жала" деклямувала Ірина Смерецька. Уривок з поеми „Катерина" деклямували Дмитро Косина, Валентина Тимченко і Надія Смерецька. Пісню „Ой літа орел, лита сизий" співав чоловічий квартет: Дмитро Косина, Іван Смерецький, Василь Савчин і Микола Горбулик. Уривок з поеми „Гайдамаки" виконали Ірина і Ольга Дужі і „Проводила мати сина у солдати" — Валентина Тимченко і Любомир Смерецький; „Іван Підкова" деклямувала Руслана Копитко. Пісню „По діброві вітер віє" виконали на бандурах Ольга і Павло Дужі. Інсценізували „Тополю" Любов Андрухів, Настя Андрухів і Любомир Смерецький. „Така її доля" виконала на бандурі О. Дужа. Уривок з пєси „Невольник" виконали К. Андрухів, Н. Смерецька, Д. Космина, О. Копитко, О. Дужа, І. Смерецький, О. Космина, Юрчик Копитко. Програма закінчена словами ведучого: „Кобзарю! І тебе у вільній Україні і в далекій чужині не забули пом'янути незлим тихим словом".

Виконавці концертової програми.

Була це гарна програма. Відчувалося тепло рідного. Глядачі з увагою і оплесками нагороджували виконавців. Велика це заслуга головного організатора — Дмитра Косміни, людини з довгорічним досвідом на полі культурної самодіяльности в Івано-Франківській області. З 1994 року він на пенсії, а 1995 року переїхав до дітей у Портланд, де у 1997 році почав діяти у парафії Івана Хрестителя. Крім нього, великі заслуги учительки Ірини Дужої, яка йому допомагала, Василя Бесараби, який дав аматорам залю для проб, та о. Віктора Троцького, який заохочував парафіян.

Дуже приємно, що заля церкви Івана Хрестителя стає місцем гуртування для все більшого числа українців і що з приходом нових імігрантів зажила знову активність. Крім відділу Українського Народного Союзу, який тут з 1916 року, була українська школа, в якій навчала учителька Ірина Дужа, танцювальний гурток „Сонечко" під управою Леоніда Носова. Тепер д-р Андрій Андрухів хоче організувати і Пласт. Проте, крім позитивних результатів, мусимо констатувати, що у Портленді не вдається зацікавити українською культурою біля 30,000 нових українських імігрантів.

Богдан Ліський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 5-го КВІТНЯ 1998 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні збори 27-го Відділу УНС ім. „Орлик" відбудуться о год. 1-ій по пол. в пластовій домівці при 763 Sandford Ave. На зборах вибір нового секретаря та вибір делегата і заступника на 34 Конвенцію УНС. Проситься всіх членів прибути. Управа.